

HORKÝ VAN  
A JINÉ BÁSNĚ

*Panu*

LUDVÍKU BRADÁČOVI

*jako dárek z lásky  
složil jsem tuto malou dvojitou kytici  
starších básní  
dosud knižně nevydaných  
pro jeho edici  
v lednu 1918*

JAK PRÁVĚ ŽIVÝ

Jak má *HORKÝ VAN*

Jak má, jak má, jak má, jak má,  
když má, jak má, jak má, jak má,  
a v má, jak má, jak má, jak má

Jak má, jak má, jak má, jak má,  
jak má, jak má, jak má, jak má,  
Ze má, jak má, jak má, jak má,  
když má, jak má, jak má, jak má

Jak má, jak má, jak má, jak má,  
jak má, jak má, jak má, jak má,  
V má, jak má, jak má, jak má,  
když má, jak má, jak má, jak má

## JAK PLAVÁ BROSKEV...

Jak plavá broskev, zdá se mi, že voníš,  
jak zralý hrozen, zdá se mi, že chutnáš,  
když nader ovoce k mým retům skloníš  
a v dvojím ohni roztaví se stud náš.

5      Jak plavá broskev zraješ pro mou žádost,  
jak zralý hrozen žíznivému kyneš.  
Za všechny ženy touze činíš zadost,  
když k teplu svému vyzáblost mou vineš.

10      Jak plavá broskev všecko tvé mne dráždí,  
jak zralý hrozen sladce ojíněno.  
Vzpomínku každou objetí tvé vraždí.  
Oh, jak jsi sladká, moje hořká ženo.

Polibek růže hebké a rudé,  
 jež voní dechem a vzpomínkou  
 a vznítí srdce štěstím, jež hude  
 tichoučkou, sladkomilostnou hrou —,  
 5 polibek růže na rty mé chudé  
 — tvůj úsměv.

Stříbrný zvonec, který mne vítá  
 za harmonického večera  
 na cestě v sad, kde šeříkem svítá  
 10 bělostný zámček do šera —,  
 stříbrný zvonec, který mne vítá,  
 — tvůj úsměv.

Paprsek zlatý ve chvíli vratké,  
 jenž z mračen tryskl a zazpíval  
 15 poselství nové pohody sladké,  
 bělouše radosti řehot, cval —,  
 paprsek zlatý pro štěstí krátké  
 — tvůj úsměv.

Nikoli smích, jenž pro kohokoli  
 20 bezděčně zurčí ti přes rety,  
 tvůj úsměv, úsměv, pro mne jenž volí,  
 pro mne jen něžné své zálety,  
 tvůj úsměv líbá, svítí a zpívá,  
 tvůj úsměv hladí a čary zná...  
 25 Srdce mé v ráj se okénkem dívá...  
 Oh, proč tak brzičko zhasíná  
 — tvůj úsměv!

Že bránu jsi mi otevřela  
ze šera v život, kde se skvěla  
úroda lásky uzardělá,  
bůh ti požehnej!

5 A já jsem vešel, smál se, kvílil,  
já všemu věřil, vždy se zmýlil  
a mnohdy jsem div nezešílil,  
bůh tě zatrat!

10 Za sladké plody stromu tvého,  
zář okamžiku upřímného,  
za něhu po dnech bludu zlého,  
bůh ti požehnej!

Však za to, že jsi pokořila  
vždy znovu lásku, která pila  
15 z tvé dlaně, holubice bílá,  
bůh tě zatrat!

U tebe měl jsem sladké zdání  
o lásce, která do skonání  
přes hoře světa květ svůj chrání,  
20 bůh ti požehnej!

Že však jsi stokrát odkopla ji  
jak z cesty kamen a že v taji  
tě přece musím milovati,  
bůh tě zatrat!

Moje noci po tvém boku  
jsou jak ptáci opilí,  
kteří na slunečním jasu  
příliš dlouho hýřili.

5 Moje noci bez tebe však,  
to jsou ptáci zbloudilí,  
kteří kamsi pod krov pustý  
bázlivě se skrčili.

## NEZEMRU-LI NĚKDE V MECHU

Nezemru-li někde v mechu  
pod slunečním paprskem  
u dubiny, která šumí,  
okouzlený plavým snem —

5       jako motýl medu lačný  
když se v louce tetelí,  
k smrti zpitý sladkým jedem  
zemru ve tvé posteli.

10       Nezemru-li v lesním stínu  
v boří, které zavání,  
jako srnec hyne střelen  
do slabiny pod strání —

15       zemru s tvými ústy v ústech,  
ňader hroty zraněný,  
vypustím svou velkou vášeň  
mezi tvými rameny.

## KVĚTY LÁSKY

Kvetly u nás rudé růže  
omamné až k neřesti:  
ty jsi byla sladký červen,  
který dal jim rozkvéstí.

5 Kvetou u nás orchideje  
hněvů, vášní, rozmarů:  
bouřlivé jsi moje léto,  
srpen krve ve varu.

10 Rozkvetou nám chryzantémy,  
až zavoníš jesení:  
velké, bílé, cudné květy  
lásky, jež jest smíření.

## KDYBY TO NAŠE SLUNCE...

Kdyby to naše drahé slunce žhavé  
dnes ještě bylo starým Héliem,  
tím bohem, k němuž lidé modlili se  
stojíce zpříma, okouzleni dnem;

5        kdyby to bůh byl zářící a žhnoucí,  
jenž hore kráčí s krásnou slávou svou —  
já bych ho prosil, uprosil ho jistě  
modlitbou vroucí, čistou, pohanskou,

10       aby jen ještě jednu krůpěj světla,  
jímž jinde tolik již se naplýtlval,  
do nitra vložil tobě, sladká ženo,  
jíž osud za milence blázna dal,

15       básníka, blázna, paškvil živitele,  
jenž za krásou se honí chiméří,  
básníka, slunce milovníka v době,  
jež básníkům ni slunci nevěří.

20       Nikoli však, bys více milovala  
ten jeho nikdy nekotvící vrak:  
já myslím, že s tou trochou slunce v duši  
bys líp ho aspoň pochopila pak.

Až zase, lásko má, mne ponížíš až k smrti  
a stínů legion mi vpustíš do nitra,  
až zapotácím se pod slovem, které drtí,  
a půjdu nocí zlou bez víry do jitra,

5 to jitro, lásko má, kéž přijde v parné době,  
kdy bouře divoká se chystá do lesů:  
já pro květ ohnivý v tu bouři půjdu tobě,  
a až se navrátím, jej v srdci ponesu.

10 Když v bouři kymácí se jedle jako tříška,  
muž, ten tu sesílí, když přišel ponížen.  
A vichr, jenž se vrh i černá na mračiska,  
i stíny vyžene, jež sejí ruce žen.

15 A blesku šílenství, jež rozpaluje dálky  
a v světle jinačím nám ukazuje svět,  
i v srdci básníka, jenž raněn přišel z války,  
rozsvítí ohnivý a čarodějný květ.

20 Květ silných, chápavých a soucitných a věrných,  
jenž hřeje paprskem a voní šalvějí  
a ve dnech bolesti a horizontů černých  
nejvíce v kalichu má sladkých krůpějí...

Tak bouří smířeno a živly pročištěno  
se vrátí, lásko má, mé srdce s květem tím:  
za vlastní nerozum tě odprosím, oh, ženo,  
a za tvá slova zlá ti ústa políbím.

## CO BY TO BYLO ZA ŽIVOT...

Co by to bylo za život, kdyby hloupé štěstí,  
to slepé mládě vyslané milostivými bohy,  
do našich osudů se mělo nemotorně plést  
pro klid nám zlato dávajíc, pro komedii vlohy.

5 Co by to bylo za život, kdyby na výsluní  
my měli vše, co mohou dáti léta tučných krav,  
zbytečně mnoho růží, včel, úsměvů a vůní,  
zbytečně mnoho drzosti a nestydatých práv.

10 Umřela by nám radost ze zcela prostých věcí,  
z luk, polí, hlubin lesních, kde v duby buší datel;  
pod bledou tváří rozmar tlouk by se v zlaté kleci  
a nikdy bychom neprohlédli ledví sladkých přátel.

Teď dereme se těžce dál v nejistotu zítřků,  
ni jeden od nás hořký kalich nebyl odvrácen;  
15 co sobě jsme a co jsme světu — bez protekčních strýčků  
jsme vítězíce nad horami vzteklých černých pěn.

Co by to bylo za život bez bitevních smutků!  
Z nich vyjít chceme jako děti veselí a tvrdí:  
platíme draze cenu nejlepších svých skutků  
20 a konec konců máme nač býti prostě hrdi.

Kdybych někdy snad zapomněl  
pokloniti se květinám venku,  
kámen polož mi, abych upadl  
a celou tváří políbil je.

5        Kdybych někdy snad zapomněl  
kvítí do vázy zastrčiti,  
venku neroste-li, běž k zahradníkovi,  
květin kytici kup mi.

10        Kdyby někdo snad zapomněl,  
že mně mrtvému patří kvítí,  
z rukou vytrhni mi dřevo, kov či perleť,  
teplé růže vpleť mi mezi studené prsty.